

Sofia Vikman kok ym.

Kirjallinen kysymys Suomen koronarokotehankinnoista

Eduskunnan puhemiehelle

Rokotukset ovat ainoa kestävä tie ulos koronakriisistä. On erittäin huolestuttavaa, että Suomessa koronavirusta vastaan rokottaminen takkuaa covid-19-rokotteiden heikon saatavuuden vuoksi. Tilanne on hälyttävä erityisesti, kun otamme huomioon viruksen uudet aiempaa helpommin leviävät variantit.

Suomen väestöstä noin 7 prosenttia on saanut vähintään ensimmäisen rokotuksen. Nykytahdilla 70 prosentin raja rokote kattavuudessa ylitetään vasta ensi vuonna. Lisäksi rokotustahti voi hidastua, jos maahan saapuvista koronarokoteannoksista suuri osa on käytettävä toisiin annoksiin.

Suomi on mukana EU:n yhteishankinnassa, joka kuitenkin valitettavasti on pahasti epäonnistunut. Koronavirusrokotteita ei saada luvatussa aikataulussa. On selvää, ettei EU:n tavoite 70 prosentin rokote kattavuudesta kesään mennessä toteudu. Esimerkiksi Israelissa enemmistö kansasta on jo saanut rokotteen ja Isossa-Britanniassakin lähes kolmasosa väestöstä on rokotettu, kun EU:ssa luku on vain noin viisi prosenttia.

Esimerkiksi Tanska ja Viro ovat onnistuneet hankkimaan lisärokotteita EU-kiintiöstä, mutta Suomi on ilmeisesti nukkunut. Suomen tukeutumista pelkästään EU:n hankintoihin on perusteltu sillä, että EU:n yhteishankintasopimuksen mukaan jäsenmaat eivät voi neuvotella kahdenvälisesti samojen rokotevalmistajien kanssa, joiden kanssa EU:lla on hankintasopimus. Kuitenkin ainakin Saksa on hankkinut Pfizer-BioNTechin rokotteita ohi EU:n hankintasopimuksen.

Myyntiluvan saaneita rokotteita on markkinoilla rajallinen määrä, ja niistä käydään kovaa kilpailua. EU:n yhteishankinnan epäonnistuminen on ollut tiedossa jo pitkään. Yhteishankinnan aikataulu ei pidä, ja rokotemäärät jäävät kauas luvatusa. Suomen valtio ei voi vain odotella, vaan hallituksen on ryhdyttävä toimiin ja tehtävä kaikkensa kansalaisten terveyden ja yhteiskunnan toimivuuden turvaamiseksi.

Vaikka rokotteiden kansallinen hankkiminen maksaisi Suomelle enemmän kuin osana EU:n yhteishankintaa, yhteiskunnan sulkutoimien ja rajoitusten jatkuminen vasta kalliiksi käykin — niin taloudellisesti kuin inhimillisesti. Rokotteisiin kannattaa nyt panostaa, jotta yhteiskunta saadaan auki, yksinäiset isovanhemmat pääsevät tapaamaan perheitään, lapset ja nuoret pääsevät kouluun ja harrastuksiin ja talouden pyörät saadaan pyörimään.

Viranomaisten hyväksymien covid-19-rokotteiden hankkiminen Suomeen vaatii valtio johdon tueksi vahvaa hankinta- ja neuvotteluosaamista. Tähän työhön on koottava maan parhaat kansain-

Kirjallinen kysymys KK 88/2021 vp

välisen kaupan ja lääketeollisuuden osaajat ja neuvottelijat. Tarvitaan maan parhaista osaajista koostuva "hankintanyrkki" johtamaan ja toteuttamaan Suomen rokotehankintoja, jotta myyntiluvallisia rokotteita saadaan maahan nykyistä enemmän ja nopeammin.

On mahdollista, että tulevaisuudessa koronavirus jää kiertämään keskuuteemme ja koronavirusrokotus on uusittava säännöllisesti, kuten rokotus kausi-influenssaa vastaan uusitaan. Tämän vuoksi ja mahdollisia tulevaisuuden pandemioita silmällä pitäen yhteistyö EU-tasolla on saatava tehokkaaksi. EU:n on varmistettava, että meillä on tulevaisuudessa Euroopassa riittävä määrä rokotetuotantoa ja potentiaalia laajentaa tuotantoa tarvittaessa nopeastikin. EU:n työkalujen ja painoarvon käyttäminen rokotteiden keskitetyssä hankkimisessa on lähtökohtaisesti kannatettavaa. Tällä kertaa se ei onnistunut toivotulla tavalla, joten akuutissa tilanteessa Suomella on oltava valmius toimia myös itsenäisesti.

Edellä olevan perusteella ja eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ään viitaten esitämme asianomaisen ministerin vastattavaksi seuraavan kysymyksen:

Mihin toimiin hallitus ryhtyy hankkiakseen lisää EU:n myyntiluvan saaneita covid-19-rokotteita Suomeen ja

ryhtyykö hallitus kansallisiin toimiin, kun Suomi ei saa luvatussa aikataulussa rokotteita EU:n yhteishankintasopimuksen kautta?

Helsingissä 3.3.2021

Sofia Vikman kok
Pauli Kiuru kok
Pihla Keto-Huovinen kok
Marko Kilpi kok
Sinuhe Wallinheimo kok
Arto Satonen kok
Wille Rydman kok
Anna-Kaisa Ikonen kok
Sari Sarkomaa kok